

V gozdni senci.

Kadar solnea žar polétni
Z znôjem čela nam rosi,
V gozda tihi, hladni senci,
Tam najslajše se zaspí.

V gozdu vetrec mili veje,
Ziblje drevje sem ter tjà,
Da pri drugu drug prijazno
V glasih bajnih šepetá.

V gozdu ptičev zbor se glási
In šumí po strugi vir,
Ptičjim glasom prisluškuje
In odzivilje jim pastir.

Sèn najlepši razprostira
Nad spijočim zástor svoj,
S sliko ga za sliko čara,
S čela mu otira znoj.

M. Opeka.

Kako so pokopali slavčka.

(Iz knjige: „Pozdravy z lesú a polí,“ spisala Vilma Sokolova; preložil —è.)

Vvsem gaji ni bilo srečnejših grmičev, kakor sta bila glog in jazmin. Rasla sta ne daleč od potočka, kateri se je vijugal po gozdnej tratici. A zakaj sta bila také srečna? Slavček, kralj vseh pevcev, napravil si je na nju, vže doli pri zemlji, kjer so bile veje obéh grmov najgosteje spletene, svoje gnezdece. Kako odlikovanje za obá grmička. V njiju sosedstvu rasla je sremza, hrast in mnogo drugih grmov, tamkaj je bila tudi belokožnata breza in bukev z listjem, katero je mehkejšo od svile, ponosni hrast in stoletna lipa, gaber in javor; a tu pa tam temnela sta se mej njimi tudi vitka jelka in tožni bor. A mej vsemi temi, malimi in velikimi gozdnimi sinovi, izbral si je slavček prijateljsko spletene vejice gloga in jazmina, da si tamkaj napravi svoje skromno prebivališče. Ko je položil prvo vejico mahú in suhe trave za njegov temelj, zatrepetala sta glog in jazmin od blaženstva, také, da je na vsakej najmanjšej vejici vzraslo mnogo brstov, ki so

obetavali razviti se skoraj v krasen cvet in napraviti dehtečo strešico nad slavčkovim gnezdecem.

A kaj pa še le, ko je zagostoléla prva slavčkova pesenca!

— Jemnasta! — vzkliknil je začudeno vsak grmiček in vsako drevesce v gaji.

A glog in jazmin stisnila sta se še tesneje drug k drugemu in si podala vejice, kakor dva prijatelja, kadar si podasta roki.

— O jej! — vzdihnila je radostno sremza in šepetaje širila ugodno in opojno vonjavo svojih grozdnatih cvetov.

— Še nikdar nisem slišala ljubeznivejše večerne pesence! — dejala je tiho breza in se zamislila, a njene vejice so se razširile, kakor bi hotele stisniti milega pevca v svoje naročje.

— Kako ljubezniva, kako krasna pesenca! — šepetalo je tiho drevesce za drevescem in pozorno poslušalo, da ne presliši nobenega glasú slavčkove pesence.

Dà, še celó nemirno listje, katero bi hotelo vedno, kakor majhni otročiči, popraševati in kramljati, umolknilo je in poslušalo gostolenje slavčkovo, kakor poslušá otročiček v zibelki svojo mamico, ko ga uspavkuje z milimi pesencami. A cvetke, katere so kramljale s pisanimi metuljčki, utihnile so in upognile svoje z venčki okrašene glavce doli k zemlji. Oj dà, vsaka izmej njih hotela bi položiti svoj venček pred milega pevca.

Vse je utihnilo in se zazibalo v sanje, le blede mesec vzhajal je nad logom in stal dolgo, dolgo nad gajem, kakor, da je pozabil na svoje potovanje, začaran od mile pesence ponočnega pevca.

A takó je bilo vsakega večera. Jedva se je solnčece sklonilo k zapadu in pozlatilo drevje z rudečkasto svetlobo večerne zárije, vže je začel slavček svoje pesence in pel dolgo, dolgo. Dà, često so ga ugašajoče zvezdice pri odhodu pred prvim svitom dneva dobile še na glogovej vejici, ko so mu se iz grla glasile najljubeznivejše pesence.

Kdo bi se zato čudil, če je bil slavček ljubljeneec vsega gaja!

Vender zamán, zamán čakala je nekega večera vsa okolica slavčkove pésenice. Vže davno je zapalo zlato solnčece, vže davno je zginila rudečkasta zárija, davno je zamrl poslednji svit na večernem nebu, vender slavček še ni začel svoje pesence. Grmovje šepetalo je tajno med seboj in se ogledavalo nepokojno okolo; tudi drevju je bilo tesno.

— Hm, kaj je vender to, da naš ljubljenček danes takó dolgo ne zagostolí? — popraševali so se mej sebjó, a topola je rekla:

— Meni je takó čudno v srci, da se vsa tresem, kakor bi nekaj žalostnega slutíla. —

In evo, ko se je pokazal mesec, evo žalostnega prizora!

Glog in jazmin sklonila sta se k zemlji, a iz njiju razcvetelih cvetov kanile so velike kapljice rôse, kakor solzé, na mrtvega ljubljenčka.

— Kaj se je pripetilo? — popraševalo je vse okrog in okrog, vender nihče ni mogel razjasniti stvari, a slavček on ni več mogel povedati.

Nekoliko trenutkov bilo je vse tiho, kakor opojéno od žalosti zaradi izgube ljubljenega pevca. Potem je pa začel zvoniti veterček z vsemi zvončki, z ónimi modrimi, kateri so cveteli na loki in z ónimi, kateri so se majali na stebelcih

snežnobelih šmarijnic, kakor na svilenej nitki. In zvonili so zvončki: „Ni ga več slavčka! Umrli je kralj vseh pevcev!“ —

Po vsem gaji raznesla se je žalostna novica in vse, kar je živelo, dihalo in cvetelo, vse je ta novica zelo razžalostila. Na daleč in široko raznašal je vetrček vzdihne in žalovanje drevesnih vejic.

— Kdo nas bode od sedaj razveseljeval s pesencami takó ljubeznivimi in takó milimi, kakor so bile slavčkove? žalovala so drevesa.

— Kdo nam bode gostolél za „lahko noč“ — tožilo je grmovje.

— Sedaj ga moramo položiti k počitku in mu dati vsaj mi „lehko noč“ — govorili so drug za drugim.

— Kdaj ga pokopamo? poprašal je tožno bor.

— Jutri ob mraku, ker ob mraku so vedno gostoléle po gaji njegove pesence — določila je kraljevska lipa in vsi drugi so pritrdili.

Vetrček poskrbel je za lep sprevod. Njemu to najboljše pristoji, ker ima prozorna, lahka krileca in je povsod in nikjer.

Najpoprej napotil se je k grobarjem, kateri pripravljajo ubožčekom poslednje mestice. Vsi so nosili v znak svoje službe črne suknjice, obrobljene sè zlatimi trakovi.

Ko jim je prinesel vetrček tožno vest o slavčkovej smrti in naznanil, da bode pogreb jutri na večer, obljubil mu je predsednik njihove družbe, da se odpoti precej z vsemi pomočniki in izbere in pripravi potrebno mesto za grob.

— Le mu izberite lepo mestice za zadnji počitek! — naročal jim je vetrček.

— Bodemo, bodemo — odgovorili so mu grobarji in odhiteli kolikor so mogli, da bodejo preje na mestu.

— Pokopajte ga tu pri nama! — prosila sta glog in jazmin.

— Ni mogoče, — odgovorili so grobarji — tla so tukaj prekamenita, bilo bi mu pretrdo postlano. —

Iskali so, iskali in našli lepo tiho mestice blizu potoka, tamkaj mu je bilo počivati pod zelenim, cvetnatim travnikom, a nad njim šepetala je cvetoča lipa.

Vetrček je bil zadovoljen s tem mestom in odhitel je po ostalem poslu. Odhitel je do najtemnejšega loga, kjer so v mahu in travi počivale kresnice.

— Znete li vže, kaj se je zgodilo?

— Znamo, slišale smo zvoniti slavčku. Škoda, stokrat škoda! —

— Pridete li jutri na pogreb sè svojimi svečicami?

— Pridemo, pridemo! —

Vetrček je odhitel mej veje mogočnega hrasta.

— Ej, detel, ti si dober godec. Ne bi li ti hotel jutri zagosti na svojo harmoniko, ko se bode pomikal sprevod tu mimo?

— Zagodel bodem, kar najlepše znam! —

Vetrček obletel je še vse gozdne zvonarje.

— Kukavica — rekel je — bodeš li zvonila za vsega sprevoda, z vsemi zvonovi? —

— Bodem, — bodem — bodem! —

— In ti taščica pridi tudi v svojej rujavkastej suknjici in z rudečkastim zavratinikom pod grlom, da storiš svojo dolžnost! —

— Prva bodem začela in zadnja nehala — odgovorila je taščica.

— Modre zvončke ob potočku in srebrne zvončke pa razmajam sam! — pristavil je vetrček in odhitel še k drugim družbam, da pošljejo svoje družbenike v mnogobrojnem številu k pogrebu.

Ptički so vsi obljubili. Niso bile pa takó hitro pripravljene družbe metuljčkov in kukcev.

— Če je pel, naj je pel, bil je jeden izmej naših sovražnikov, kateri nas hočejo pogubiti — pritoževali so se metuljčki.

— Oj sedaj vas ne bode pogubil nobeden, ker nad grobom neha sovraštvo! — tolašil jih je vetrček.

— A kaj porekó naše občine? — popraševali so nekateri.

— Ej, one vas bodejo pustile . . .

Nastal je večer ónega tožnega dné in komaj so ugasnili poslednji solčni žarki, ko se je začel gibati sprevod.

Oj to vam je bil krasen prizor! Najpoprej so se oglasili vsi gozdni zvonovi in zvončki, a na njihovo zvonenje zibal se je sprevod naprej. Ob vsem potu, koder jim je bilo iti, razpostavljeni so bili na drevesnih vejicah zastopniki vseh pevskih društev in spremljali z ganljivim petjem pokojnika k grobu.

Od spredaj nosil je smrtno znamenje veliki smrtoglav. Za njim pomikali so se najprej otročiči — ponosna in nadepolna mladina metuljčkov v svetlomodrih sukunjah, a čez rame so imeli črne trakove. Za njimi stopale so v nepreglednem redu družice v belkastih, atlasovih krileih; za temi pomikali so se mladeniči — ponosni belíni. Še le za temi korakali so grobarji in nesli na svojih bedrih vsem milega pokojnika, kateremu je dala pokrivalce belokožnata breza.

Ob strani stopale so jim kresnice, na vsakej strani po dvanajst, vsaka sè svetlečo svečico.

Sprevod končaval se je z brezbrojnimi zastopniki metuljčkov in vsakovrstnih kukcev. Nekateri metuljčki bili so okrašeni s trakovi in redovi, kar je kazalo, da spadajo v krog najvišjih dostojanstvenikov.

Ko se je gibal sprevod mimo hrasta, zadoneli so gori iz hrasta žalostni ginjaivi glasovi harmonike, na katero je prebiral mojster detel. A doli ob cesti stale so razne cvetice in držale goreče baklje.

Naposled ustavil se je sprevod na mestu in napravil polukrog okrog groba.

Grobarji izkopali so jamico za pokojnika in ga spretno in polagoma spustili v naročje matere zemlje, a ptičice zapele so milo pesenco: „Spančkaj sladko v tihem grobu!“

Pri ginjaivih glasovih pesence spustili so zadnje ostanke milega pevca v jamico. Lipa nasipala je na tisoče zvezdic svojih cvetov na mesto venčkov v odprti grob, katerega so potem zasipali grobarji s črno prstjó.

Bilo je po pogrebu. Globoko ganeni in žalostni vračali so se pogrebci zopet proti dómu. Samó cvetice so ostale, naklonile se nad svežo mogilo, a ko je vzhajalo zjutraj solnce, opazilo je v njih očescih rósne kapljice. Bile so to solze po mrtvem ljubljencu. — — —

